

Propunere de Regulament la nivel european: Termene de plata mai scurte în mediul de business

Întârzierea efectuării plăților în tranzacțiile comerciale poate îngreuna semnificativ activitatea unei societăți comerciale, creând totodată un disconfort major în relațiile cu terții. Pentru a proteja întreprinderile europene, în special IMM-urile, împotriva întârzierii efectuării plăților, UE a adoptat în februarie 2011 Directiva 2011/7/UE privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, transpusă în legislația internă prin *Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante.*

Cu toate acestea, în prezent, în UE, în medie, una din două facturi emise în tranzacțiile comerciale este platită cu întârziere (sau deloc), în timp ce unul din patru falimente se datorează facturilor care nu sunt platite la timp.

Mai mult, volumul schimburilor între entități din țările membre UE a făcut necesară revenirea asupra prevederilor existente, cu scopul de a crește relevanța acestora în actualul context economic și de a le alinia cu realitatea care guvernează tranzacțiile relevante pentru aceste reglementări. De exemplu, a *fost identificată nevoia de scurtare a termenelor de plată* [SB1], de la 60 de zile (cu posibilitate de prelungire) în prezent în raporturile dintre profesioniști, la 30 de zile (fără posibilitatea ca părțile să agreeze un termen de plată mai lung) în perspectiva, facilitându-se astfel închiderea mult mai rapidă a buclei financiar-contabile. Astfel, a apărut *Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind combaterea întârzierii efectuării plăților în tranzacțiile comerciale* (“*Propunerea de Regulament*”), act publicat de Comisia Europeană în data de 12 septembrie 2023, și menit să asigure un *update* bine-meritat Directivei, pe care o va și abroga.

Este important de subliniat că efectele acestei propuneri legislative se doresc a fi substanțiale și vor avea un impact major și asupra activității entităților din România, prin amendamentele/modificările care vor fi aduse Legii nr.72/2013. La nivel european, retailerii au avertizat deja că schimbările preconizate în ceea ce privește cadrul legislativ vor conduce la o creștere a prețurilor.

Cum modifica noul regulament termenele legale de plată?

În prezent, Directiva prevede un termen de plată de 30 de zile atât în tranzacțiile între întreprinderi, cât și în tranzacțiile între întreprinderi și autoritățile publice. Cu toate acestea, termenul poate fi extins la 60 de zile sau chiar mai mult *"daca nu este vadit inechitabil pentru creditor"*.

În transpunerea acestor prevederi, Legea nr. 72/2013 reglementează termenul de plată de 30 de zile, ca regula, în relațiile dintre autoritățile publice și întreprinderi, în timp ce termenul de plată între profesioniști este stabilit la maxim 60 de zile, legea permițând însă ca, în mod excepțional, părțile pot agreea un termen de plată mai mare, sub rezerva ca aceasta clauză să nu fie abuzivă (respectiv să nu fie mod vadit inechitabil, în raport cu creditorul).

În acest context, Propunerea de Regulament are în vedere simplificarea dispozițiile actuale, introducând un singur termen **de plata aplicabil în mod unitar la nivelul UE: maxim 30 de zile calendaristice de la data primirii facturii sau a unei solicitari echivalente de plata pentru toate tranzacțiile comerciale**, atât pentru tranzacțiile între întreprinderi (profesioniști), cât și pentru tranzacțiile dintre autoritățile publice și întreprinderi.

Propunerea nu afectează termenele de plata mai scurte prevăzute în legislația națională, pentru a asigura securitate juridică.

Ce alte noutăți aduce Propunerea de Regulament?

O serie de reguli care vizează îmbunătățirea cadrului legislativ privind combaterea întârzierii efectuării plăților în tranzacțiile comerciale vor fi aduse de noul act legislativ, exemple includ:

•**Limitarea termenului în care se poate face recepția sau verificarea produselor:** acesta nu poate depăși 30 de zile calendaristice de la data livrării bunurilor sau prestării serviciilor. În acest caz, termenul de plata nu poate depăși 30 de zile de la finalizarea recepției sau a verificării produselor.

•**Dobânda pentru plata întârziată:** debitorul unei obligații de plata este obligat la plata de penalități de întârziere, aceasta datorându-se automat de către debitor creditorului, fără a fi necesară îndeplinirea altor formalități.

De asemenea, se prevede faptul că creditorul nu va avea posibilitatea de a renunța la dreptul de a obține aceste penalități.

•**Compensație pentru costurile de recuperare a creanțelor:** creditorii au dreptul la compensații pentru costurile suferite în legătură cu recuperarea sumelor datorate, debitorii datorând în mod automat suma fixă de **50 de euro** per tranzacție. O astfel de prevedere există în Directiva și în Legea nr. 72/2013, însă cuantumul actual este de **40 de euro**.

La fel ca în cazul dobânzilor pentru plata întârziată, creditorul nu va avea posibilitatea de a renunța la acest drept.

•**Nulitatea anumitor clauze:** Vor fi nule clauzele care

- (i) stabilesc un termen de plata mai mic de 30 de zile,
- (ii) exclud sau limitează dreptul creditorului de a obține dobânda pentru plata întârziată, precum și compensația pentru costurile de întârziere,
- (iii) extind termenul de 30 de zile pentru recepția sau verificarea produselor sau
- (iv) întârzie sau împiedică intenționat momentul trimiterii facturii.

•**Procedura specială de recuperare a creanțelor:** creditorii trebuie să poată obține un titlu executoriu, inclusiv printr-o procedură urgentă și indiferent de valoarea creanței, **în termen de maxim 90 de zile** calendaristice de la depunerea cererii de acțiunii sau a cererii la instanța sau la o altă autoritate competentă, cu condiția ca suma datorată să nu fie contestată.

În prezent, Legea nr. 72/2013 prevede faptul că dacă debitorul întârzie în efectuarea plății, creditorul poate obține un titlu executoriu prin procedura ordonanței de plata. Noutatea adusă de Propunerea de Regulament este reprezentată de termenul de 90 de zile calendaristice în care trebuie emis titlul executoriu.

Când vor începe să se aplice noile reguli?

Conform formei publicate, noile prevederi vor deveni aplicabile în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Regulamentului, tranzacțiile comerciale efectuate după data de aplicare a Regulamentului urmând a fi supuse prevederilor acestuia, chiar și în cazul în care contractul de baza a fost încheiat anterior acestei date.

Forma actuală a regulamentului poate suferi modificări înainte de a deveni efectiv aplicabilă. Este însă o certitudine că elementele de derulare și de urmări ale fluxurilor de plăți în tranzacții comerciale vor suferi ajustări substanțiale necesare a fi implementate de toate părțile implicate.

Textul integral al propunerii legislative poate fi consultat [aici](#), iar stadiul său poate fi verificat [aici](#).
